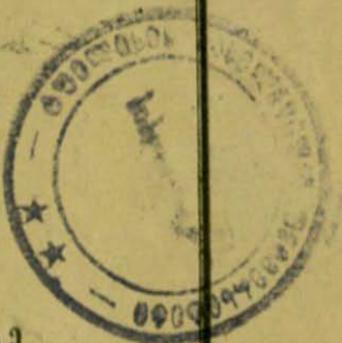

ცისკორი

1874 წ 3

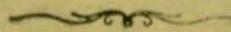
მარტი

წელი წარმომართა.

წოდება თხეზულებათა:

- I.—პოლშის კოროლი და ლით—
ვის გეომანი — — მისეილ ჩიგიანისა.
II.—დიდ კაცი (ლექსი) — — ი. პ.
III.—პასუხი — — — ალგეთელისა.
IV.—კოსტანცია კონტარინი — ი. პ.

ტფილისი
ექვთიმე ხელაძის სტამბაში
1874

Тифліс. Типографія Е. Хеладзе. 1874 ს.

კოლშის გოროლი და ლით- გის გეთმანი

[ნამდვიილი ანბაური]

ოვინცეკის გაუქვირდა უეცარი მოსვლა კაროლი-
სა, რადგანც არ შეატეობინეს წინათვე, ოვგორც კუ-
ლბგ უოფილა.

— რა მიზეზია ბატონო მიხეილ, ჰქითხა კაროლმა
გეთმანს, რომ კარგა სანია აღარსადა ჸსჩანსარ?

— მე მამულის მემუშავებაზედ დავრჩი შინა, ბეჭრი
საქმე გამომიჩნდა და ვეღარ ვიახელ თქვენს დადებულუ-
ბასა.

— მე შევიტე შენი ავათმყოფობა და მოველი შენ
სანახავათა.

— უმდაბლესად გმაღლობ, მე უოველთქმს კარგათ
გახლავარ, შეცდომით მოუჩენებიათ.

— მაშ-მართალია რომ შენ ვითომც სიჟურულისა-

გან თთქო ჭუითგან იუო შეძლილ?

— თთქმის თქენო დიდებულებავ.

— დ ისიც უბრალო გლეხი გაცის ქალისაგან.

სიმშვინიერე ქალისა ჩემო კელმწიფევ, როგორც
ურანცუზული ანდასა მოგვითხრობს, უმაღლესი ყოვე
ლის ამ მსოფლის დიდებაზედ, დ არა რა დაიმონებს
მკრძნობელს გულსა, როგორც უმანკო ქალის მშვინება.

— ნუ ცელქოვ, ნუცილქობ, ჩემო საუვარელო მიხე-
ჩილ! ალერისთ უპასუხა გაროლმა, მე ვხედავ რომ შენ
გაგიმსია ეგ თავი გალტერისა დ რუსის ფანცაზიები-
თა, იმათი აზრები ისმარების მხოლოდ თეორიაში.

— მე მჯერა თქუცინო დიდებულებავ, რომ ზოგიე-
როს შემთხვევაში გამოდგებიან.

— რაო, მოუჭრა. სიტყვა გაროდმა, აგრე თითქმის
ისმის.

— თვო თქუცინვე კელმწიფევ დაერწმუნებოდით ამ
ასრის, თუ რომ ქალი დაახლოებით გაკიცნათ, იმის
სიმშვინიერეს ის თეორია მოჰქავს არსებაში.

— ვთომ აგრე დამაზია ეგ ქალი? ჸერითსა კორო-
ლმა.

ოგინციმ ისეთის ტებილის სიტყვებით გამოუსტა
სიმშვინიერე ელფაბეტასი, რომ გამტერდა კოროლი,

თათქმ იმაზედ ლაშაზი ქალი ქუშენაზედ არ ეოფრა
ლიეთს.

— თუ ნამდვილათ აკრეთია ქალი მაშ ღირსია პა-
ტივის ცემისა ჭ ურიგო არ იქნება შეიმნას ლითვის
გეომანის მეუღლე.

— გვონებ უმაღლესის ხარისხის ღირსიც უნდა
იქოს. უპასუხა თო აზროვანად ოგნიცები, რომელმაცა
უანბო კაროლის ბოძის მკიტხაობა ჭ იმისი წინაპრად
მეტეველება.. კოროლი დაფიქრდა.

უნდა გსოქტათ, თუთ კოროლიც იუო მეტად ამაოდ
მორწმუნე ჭ ამ მისებით წარმოედგა სხუა ფიქრები;
მცირე ხანს მემდევ ბმანებლობის სმით კოროლმა უთ-
ხრა აკინცების.

— მაშ მაჩვენე ახლავე სადედოფლო!

— აგნიცები წარბებიშეიცმუსნა, რასაკვირველია იმის არ
მსიამოენა ამ გვარი კოროლის ბმანება, რადგანც გა-
რგათ იცოდა, რომ ის იუო მოტრიფია ლაშის ქა-
ლებისა ჭ ამის მისებით ვერა ბედავდა ელქაბეტას ჩვე-
ნებასა. ამატ ამაც გაჩერიდა ჭ არა მოასენარა.

— აქა, შესძინა ხმა მაღლა კოროლმა, კიტვობა
შენ ბოძამ გვაჩვენა სწორეთ ისე, როგორც ვერ გა-
მოკიცხავება შენი აზრი, მოგვია კალმა საკულმიცვა

გვირგვინი, მაკვირს, განაგრძო კოროლმა დაცინებით, ქარს მომავალის კოროლებასას ანკი რათ უნდა ჰქონდეს ეჭვი, რომ თვითონაც შეიქნება კოროლათა, ნამეტნავათ მაშინ, როდესაც თვალთ მაქცი ბოშის ქერის ურით აღრევე შეუტვია, დიდად შემცდარი კი ბმანდები მაგ აზრისებ, გამიგონე უფალო მაგნატო, შე ამ ხაქ- მეზედ უეჭველად მივწერ ვოლტერსა.

ვოლტერს იმ დროს დიდყაცობა დიდად ჰაუკივსა სცეადა და თ-გნიცეისაც დიდად მორიდება ჰქონდა ისისი, ამის გარდა ოგნიცები იცოდა, რომ კაროლი არ მოეშვებოდა, რომ არ ეჩვენებინა ქალი, და რომ გადარჩნილიერ კოროლის დაცინებასა, გაბედა, წარედგინა ელუაბეტა და თვითონკი მოშორდა.

რაკი დაინახა კოროლმა ელუაბეტა, დიდად გაუკვირდა იმისი სიმშენიერე, თითქოს არია და ჯერ ხმა ვერ გასცა, რადგანც თავის სიციცხლეში იმაზედ მშენიერი ჯერ არსად ენახა, კოროლი დღე დამეგაროვლი ქალებში, განვითარებული იმათთან ბაასობითა, ელუაბეტას ხმის გაცემს ვერ უბედავდა, ისე შეკრთა და ისე გაქტდა, რომ არ იცოდა რა საგანზედ დაუწეო ლაპარაკი, რამდენიმე წამის შემდეგ ღონე მოიკრიფა და უთხრა:

— მომიტევეთ რომ შეგაწუხეთ.

— რას მიბმანებთ თქეცნო დიდებულებავ, უდიდეს მოწეალებად მიმაჩნია თქეცნი უურადღება, მოასენა ელეაბეტამ.

— მე მხოლოდ ვისურვე ნახვა მომავალის კაროლევასი.

— ჩემი ბედნიერება დამოკიდებულია მხოლოდ გეთმანზედ; მე არა ვგონებ დირსი ვიუო მავ წოდებისა.

— თუკი ის მოელის კაროლობასა, თქეცნი რადა ეჭვი უნდა გქონდეთ?

— მე მხოლოდ მონატრე ვარ იმის სიცოცხლისა, რომლისგანაც კვალადცა მოველი ბედნიერებასა, მავრამ არიან უმაღლესის სარისხისანი, რომელნცა თკათან სიცოცხლეს ატარებენ უსიამოვნოდ, მე კი არა ვარ მონატრე იმისთანის ბედნიერებისა, რომელიც უნდა შეიქმნას ჩემ საწამლავად და სასიკურილოდ.

— მავ ახრძედ ვერ გეთანსმები, რაღანც ვიცი რომ ადამიანის ბუნება, ვერასფრით ვერ შეიქნება კმაულფილი და სულ ებრძვის მომატებულს სიმღიდოებას და სარისხსა, თუნდა სიცოცხლედ ღირდეს ამაზედ, თქეცნც დამერწმუნებით.

— რა მოგასსფნოთ, მე ღიდად კმაულფილი გახდა-

ვარ ჩემის მდგომარეობისა.

— მართალია, მაგრამ თქმული მოელით უმაღლეს სარისსა და რათა კარგავთ იმ ღირსებასა. იმედოვნების ღიმილით გაუტარა კოროლმა თავის თავზედ.

— კოროლი იუთ უცოლშეცილო და ამ ლაპარაკის შემდეგ თუმცა ელექტრის სხუა და სხუ აზრებმა გაულეს, მაგრამ დიდადა სწუხდა გეთმანის დამორებასა, იჯდა თავის ოთახშია და მრთელი დღე სფროდა, არ იცოდა რა ექნა, ვერცა ბედავდა კოროლის უარის თქმასა, ვერცა შეატეობინა თვინსკის, კოროლი რა საგანზედ ეღაპარაკა.

კოროლს თუმცა ბევრი საკელმწიფო საქმე მოელოდებოდა ვარშავაშია, მაგრამ იმ ქალის გულისათკე დარჩა სამი დღე ნაბორსკეში და მეოთხეს დღეს გაემგანვარა ვარშავისაკენა და თანვე წაიუგანა სასლის პატიონი თვინსკი, რომელსაცა არ დასცალდა დაწვრილებით შეატეო ელექტრის ლაპარაკი კოროლთანა.

კოროლი და გეთმანი ჯერ კიდევ გამოცილებულები არ იუნენ სოფლიდგანა, როგორც იმათ პირ და პირ ბილიკის გზაზედა ვააქანეს ვარშავისაკენ მშენიერი კოლიასკა, რომელმიაცა იჯდა მშენიერი ელექტრის კალიასკას მოაცილებდნენ სამნი ეზანნი და ღენერალი

გონარეუსკი, რომელიც იუო უოვლის გულის სურვილის
აღმსრულებელი პილშის კოროლის პონიაფოვსკისა.
თუმცა მართალია ოვნისკი იჯდა კარეტაშია კოროლ-
თანა, მაგრამ მწუხარებისაგან აღარა გაიცემოდა რა დ
ან რადას გააწეობდა რომ თვაოთ დაინახა, როგორც
მიაფრენდნენ იმის საფეხულესა. ან როგორ წარმოიდ-
გენდა, რომ კოროლმა უნდა წაართვას ამას ნეგეში.
კოროლი მშენეური თვალტანადი, ჭკვიანი, განვითარე-
ბული ტრფობაში, რადა ოქმა უნდა რომ გადარევდა
ჭერ გამოუცდელსა უმანკო ქალის გულსა, რომელ-
საცა მეტად შეაევარა თავი, იმისმა სიმდაბლემა, სასა-
სლეში ცხოვრებამა, აგრეთვე იმედმა, რომ ოდესშე
უნდა შექმნილიერ გაროლევათა. ეჯლაბეტას მალე და-
აყიშეს პირველი თავის მწეალობელი გეთმანი ოვინ-
სკი, მაგრამ დიდად შემცდარი იუო ქალი კოროლის
ტევილის იმედითა დ რომ წარმოიდგენდა ის უნდა გა-
უბედურდეს, მაძინ თავს ჭარი დაეცემოდა.

ოუინსკი დიდათა სწუხედა კოროლის უჯანონო ქცე-
ვაზედ, იმის დალატობასედა, მეტაზრე მეცობრისავან,
ჭავრისაგან აღარა ჰქონდა მოსვენება, სისხლის მტრით
გადაკიდა დ მოუთმენლავ მიელოდა მაკიურის გადას-
დასა, კოროლი თავის შხრით ამათ ცდილობდა კიდევ

დალოებოდა მწარედ გაგიუებულს ოგინსკისა. იმ
დროში იუთ შემდგარი კონტერენციის საზოგადოება
რომელსაცა ჰქონდა დასაღუპავი დიდი მაღი როკორ,
კოროლზედ, ისე თუთ პოლმაზედაც ოგინსკიც მიემსც
რო იმ საზოგადოებასა, რომელთაცა დიდად შეაწუხეს
კოროლი, ეს უკანასკნელი დარწმუნებული იუთ ოგინ-
სკი სამაგიეროს გადუხდიდა.

რამდენიმე ქამი ელუაბეტა იმუოფებოდა კოროლთან
სისახლეში, სადაცა იმედი დაეკარგა რომ უნდა გამს-
დარიეო კაროლებათა, რადგანც კოროლი იმურათადღა
შევიდოდა იმის ოთახში, ელუაბეტამ მამინ გაასილა
თვალები და დაინახა რომ დადად მოტუვვდა, მაგრამ
რაღას უშეველიდა. კაროლმა, გავრილებულ ელუაბე-
ტას სურვილისაგან, აღარ ინება იმისი შენახვა სახა-
ხლეშია, მამინ დაიბარა ერთი პოლმის აზნაურიმური
რომელიცა იუთ გვარად კაროლი და იმასედ ჭეარი
დასწერა, ამ სახით დაითხოვა სახახლიდამ, თითქოს
ადასრულაო თავისი ადოქმა, სიტუაცის მიცემა და კარო-
ლებათ გახსადა. საცოდავი ქალი ამ სახით გაუბედურა
და შეარცხვინა, რომელმაცა შესწირა კოროლს თავისი
უმძნკოება. ერთს საღამოს ქამსა კოროლი, დაფიქრე-
ბული იჯდა თავის სუნაკშია, იმ დროს მიართვეს

დაბეჭდილი წიგნი, საჩუროთ რა გახსნა, წაიკითხა:

ოქტოც დადებულებავ!

« ცაში ღმერთი და ქუცენაზედ კელმწიფე, ეს ორნი ხართ ჩეცნი მოამართლენი. შენა ბძანდები ჩეცნი ქვეყნაერი მეფე, ჩეცნცა გართ შენი მორჩილი მწემსნი? შენვან მოგელით მეოხებასა, სამართალსა, ნუგემსა, მაგრამ შენ კი ჩეცნ გვიანჯავ და ავრცელებ ჩეცნში ბოროტებასა, შენა ხარ ჩეცნი მსაჯული, შენი ვალი უნდა იქოს, თუ რა უზენაესი მეფე ცისა და ქვეუნისა, რომელსაცა რა პასუხს აძლევ შენს უსამართლოებაზედ? შენ გვაჩვენებ ცოდვს გზასა, ეგ არის მეფის სფინიდისი და მართლმსაჯულება? მე ვივავ შენი უქვეშევრდომილები მორჩილი მონა, ახლა რადა უნდა ვიუო? რას ემართლებოდი იმ საბრალო უმანკო ქალსა, რომელმაცა თავი შემოგწირა და შენკი შეარცხვინე საქვეუნოდ; განა წესია კელმწიფემ სად რა მოიწონს, მოიცავოსასე გვონია მეფე რომ ბძანდები, ვერავინ მოგრითხავს შენს უსამართლოებასა? დმერთი! ადირეულდება სამღრთო წერილის სიტყვა! რომლითა მოუწყოთ, მოგეწეოთ თქეცნ!» ამ წიგნს გამოვაცხადებ საქვეუნოდ და გარდავცემ შეილის შეილთა. დაედინ იმათ განსა-

ჯონ ჩერტნ შორის ურთი ერთი მდგომარეობა ჭ იმა
თვე მიაგონ დამნაშავეს ღირსეული სამართალი.

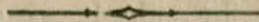
ლიტოვსკის გეთმანი ოცისკი . . .

ელქაბეტა, ჩეული ჟლმწიფის სასახლეში ცხოვ-
რებასა, უკანასკნელი მდგომარეობა ვერ შეითვისა,
სწუსდა დიდ ხანსა, განდა აფად ჭ ჩავარდა ქვემავებათა.
მოიწვიეს აქიმები, მაგრამ იმათი წამალი სრულებით
არ მიიკარა, რადგანც ეუბნებოდა, სულით აფათ მუოფს,
წამალი არას არგებსო. იმან დაითხოვა ექიმები,—რო-
დესაც შეტად ძემმიმდა, ჭ იმედ გადაწყვეტილი შეიქნა,
მოითხოვა მოძღვარი ლოცვა კუროსევისათვის, მომავა-
ლავმა სნეულმა დაიწერა პირჯეარი, ემთხვია ჯეარცმასა
ჭ მდუღარეს ცრემლით მოახსენა სულის მამას: მამაო!
მოახლებულა უკანასკნელი ქამი ჩემის სიცოცხლისა, მე
ვარ ღირდად ცოდეილი ამაო სოფლის დიდების გატა-
ცებით, წავიწემინდე სული, დიდებამ ჭ პატივის მო-
ვერებამ ისე მემიტაცეს, რომ უზალატე ჩემს ერთგულს,
მეოსეს, ნუკემს ჭ იმედს, რომელმაცა არა არსითვან
არსებაძი მომიუვანა, ჩემის მისეზით სისხლის მტერი
შეიქნა თავის მეურისრისა, მე არ მეშინან სიკვდილი-
სა, მხოლოდ მემინის წაწემდისა, რა სვიტისით უნდა

წარვდგე საძინელს სამსჯაროშია ჭ რითუნდა ვიმართ-
ლო თავი? მე არა ვარ მამალირის, თქეცის ლოცვა
გურთხევისა, მაგრამ კეცელები ჭ თაუგანსა ვცემ ღმე-
რთსა, შევინანიებ ჩემს შეცოდებას,—თქვენცა მამაო
გთხოვ შეამავლობას წინაშე უხილავის ჭ მრავალ მოწ-
ყალისა. ამ ლაპარაკის შემდეგ რა შესუსტდა, გაჩუმდა-
მოძღვარმა შენიშნა ცრემლები თვალებზედ, რომელსაცა
რმ დროს თითქოს ნათელი დაადგაო, ისე უბრწეინა-
ვდა სახე. ცოტა სანს შემდგომს კიდევა თქვა. მამაო,
მე აბოლი ვარ, უდედმამო, მრჩება ერთი. მხოლოდ
შეილი, უმანკო კრავი, იქნება იმან თდესმე მიკურთხე-
ბისოს 1 აფლავი, ის მიკითხავს დედასა, ჭ ჩემს სმას
გერსად გაიგონებს! მომაკუდავმა თვალები ჟერმი გაა-
შტერა, რა დაუჭირა გელი მოძღვარისა,—მაკურთხე . . .
შენდობა მიბმანეთ ვეუზები . . . მაივსდა წამოილუდ-
ლუდა ჭ განუტევა სული. მოძღვარმა გულს ჟღუბი
დაუკრიფა, შენდობა უთხრა ჭ გამოვიდა.

როდისაც ბეთმანმა ოვისკიმ შეიტეო იმისი სი-
კუდილი, დიდად შეწუხდა, ეს იუო მაშინ როდესაც
დამარხეს კიდეც. ის მაშინვე მოვიდა თავის სოფლიდამ,
საფლავი აკურთხებინა და ზედ ააშენებინა მეგლი, რო-
მელზედაც დააწერინა: «აქა ვანისვენებს, საბრალო უმა-
ნკო მსხვერპლი, წარმკითხველნო შენდობა მიბმანეთ!..

მისიაღ ჩიგიანი.

ღია ბ'უს.

ჩემო მმობილო! ნუ ითავიღებ,
დიდ კაცს საწეალი რომ მმად გიწოდებ,
მეც სული მიღეა, შენებრ გაცი ვარ,
დიდის კაცობით თავს ნუ იწონებ.

კარაცი დაფიქრდი, ისე მითხარი,
სომ წავიკითხავს მაცხოვრის მცნება,
კაცის წოდება რაც რომე არის;
ან რაც მასთან გაჭეს შენ კავშირება!
გუძინ როს იგავ დამდაბლებული,
კველასთან იგავ შენ მორჩილებით,
დღის რომ შეიქენ განდიდებული,
რადა სარ სავსე ამჟარტავნებით.

იფიქრე ის რომ შენებრივ სხვასაც,
უნდა შენ გვარად მარად ცხორება,
გიკვირს თუ როგორ გძინავს. ისენებ,
რომ მმა შიშმილით თვალ წინ გიკვდება.
გული სარისსით მრთლად აკიგვია,
იურები გარს თითქოსო ასე,

ამა ქვეუნად სხუა არ გაჩენილა,
დამჯერდი, არხარ შეტი არ ვისზე.

«ისე განაგებს შენზედც ბუნება,
ისე მოხვდები წუთ სოფლის ცელსა,

და ისე სულა შენც აგმოხდება,
როგორც შენს მსახურს უგანასკნელსა . »

ჩემო მმობილო! დიდი კაცი ხარ,
მაგრამ დღეს რომ მაგ ადგილზედ ზისარ,
ნეტა რას ფირობ შენებო კაცთათკს,
ნეტა, მითაარი, მმას რას არგისარ?

ქვრივი, ობოლი, ოხერ, ტიალი,
შენი ნაკვეთი, სულ შენი მმები,

ზოგი რასა გთხოვს და ზოგი რასა,
არა თუ შეელი, არ ეყარაბი.

სიღარიბისგან მრთლად დაცემული,
ოდეს მოგმართავს, ვით თავის მსხნელსა,
შენ საწეალთათკს, არ გტკივა გული,
და ნაცვლად შველის შენა ჟერავ სელსა.

ჭამა, სმა, ლხინი, მარად შექცევა,
სიამოვნებად გადაგძლევია,

და ლუქმა პური ვის ენატრება,
მოიგონე რომ ის მმა შენია.

როგორ უკრებ ავრე გულ გრილანდ,
 მწუხარებით მმა რთს წინ გიკვდება;
 ეს მოქმედება, ჩემთ შმობილო,
 იცოდე, ერთხელ მოგეკითხება!

o. ბერეზელიძე.

1874 წელს
 მარტის 18.
 ტფილის,

ქურთის ეროვნული მუზეუმი.

ცისკორის მეორე ნომერში გსთქვით, რომ ჩუდინი დედამიწა არის ბლანეტი, ესე ივი, ეს არის ბნელი სხეული, რომელსაცა ეძლევა სინათლე შეისაგან; თუ რომ ჩუდინი დედამიწა ანათებს სხუა ბლანეტებს, ეს ამასა ნიშნავს რომ, შეე ანათებს ჩუდინის ქვეყანასა და ჩუდინი ქვეყანა განათებული მზის სხივებისაგან, ამღებს სინათლეს, ანუ უნათებს სხუა ბლანეტებსა, იმ სასითვი, როგორც მთვარე ღამით ანათებს ჩუდინის ქვეყანასა. ჩუდინი ქუდიანა უფრო მეტად უნათებს მთვარესა, რადგანც სხუა ბლანეტებზედ მთვარე უფრო ახლო არის ჩუდინზედ.

როგორც სხუა ბლანეტები, ისე ჩუდინი ქვეყანაც მრგვალი არის. რომ ერთიან ბლანეტები მრგვალნი არიან, ეს მტკიცდება ამით რომ რომელის მხრითვანაც უნდა შევხედოთ მრგვალად გვეჩენებიან; რამ ჩუდინი ქვეყანაც მრგვალი არის, ეს დამტკიცებულია მრავალთ ასტრონომთაგან, რომელთაცა მრავალჯერ მო-

ვლილი აქტეთ ეს ქვემანა.

რომელს აღავტდაც, ანუ რომელს ქუთარებაზე
უნდა წავიდეთ და დაგეთ, რომ შეკედოთ ცის, გვა-
ჩვენება, თითქოს მრგვლად გადაკული გვაქს; თავზე-
დო და თითქოს იმ ცის ნაპირები, დაშვებული თოს.
კუთხივ, რაზედმე არიან დამკიდრებულნი; იმ ცის
ნაპირებს, რომელიცა თოხივე კუთხავად კადაქნებული
არიან და იმც იქთ ჩუმის კედარასა ვხედავთ, ჭიან
გორიზონტი. ამ გორიზონტზედ საღამოთი რომ მცე
დაშვება, იმალება; ეს არც დასრულეთის მსარე. მე-
ორე დილით, მეორეს მხრითგან მხე ამოდის და ის-
ები კუმშვენება, ამ მსარესა ჭიან ადმისავლეთი. შორს
რომ შენობა იქოს რამე, იდგეთ რომელსამე მინ-
დორზედ და იმ შენობას შორითგან უფრგბდეთ, ასე
გვეცონება და გვეჩვენება, თითქოს ცის ბოლო, ანუ
გორიზონტი იმ შენობასედ დაშვებული არისო, მაგრამ
იმ შენობასთან ახლო რომ მიყიდეთ, ვნასაფო რომ
ეს გორიზონტი იქიდანც შორს არის და იქიდანც
გვეჩვენება თითქოს იქთ მსრისენ დაშვებულია და იქ
არის იმისი ბოლოოთ. აქვთან გამოდის აი რა:

I, რამდენსაც ადგილს ვიცვლით, იმდენი გორი-
ზონტის მდგომარეობაც უცნება, ან კიუმ უფრო გა-

მორევებით და ცხადია გთქვათ, კოჭილს ადგილს თავისი გორიზონტი აქვს. ამ გვარი მოვლინება მხოლოდ მოსვეუბა იმ სხეულზედ, რომელიც არის მრგვალი.

ერთს ალაგს რომ ვიცვლით და მავდიშარო სადმე, ეს ადგილი თვალითგან მიავეფარება და მეორე ადგილსა ვხედავთ, ეს ამისთვის რომ ჩურტი დადამიწა მრგვალი არის და ვადაქნებული. რასაკეირებელია დედამიწის სიმრგვეს თვალით ვერა ვხედავთ, მავრამ ეს კი ასე არის და მრავალი მეცნიერთაგან დამტკაცებულია.

რომელს ალაგსაც უნდა დავდგეთ, ფეხები მიქციული გვაქს ჩურტის დედა მიწისაკენ და თავი ცისაკენ, რადგანც ქურტანა ტრიალებს, ღამით თავ და ვერა ვდგევართ, — რასაკეირებელია ვინც არ იცის პაიპირებს, რომ დედამიწას არა ვსხლოებით და უფრისკულმა არ ჩაფარდებით, მავრამ ჩურტის დედამიწას ისეთი ანდამატერი დირსება აქს, რომ არა სხეულს თავისაგან არ იძარებს ისე იშავავს თავისკენ. ჩურტი რომ ვდგევართ, ჩურტის პირდაპირ, ქვექნას მეორე ზურტზედ კაცნი ვესებით ჩურტკენ არან მოქცეულნი, იმ მეორე ქვექნის ზურგზედ მცხოვრებთ ეწოდებათ ან ღიპადები.

როდესაც მსწავლულთ ასტრონომებს უნდა გამოი-
კვლიათ თუ რა სახისა იყო ჩეტნი ქვეყანა, გამოზავრ-
დნენ ორის გემით, ერთი გემი წაგიდა ადმისავლეთი-
საკენ, მეორე დასავლეთისაკენ, რომ ჩეტნი ქვეყანა
მრგვალი არა უოფილიერ. ეს გემები თავის დღეში-
ერთად არ შაიკრიბოდნენ, მაგრამ რამდენიმე სწის გა-
ნმავლობის შემდეგს ეს გემები ერთად შიგარნენ, დ
ერთის გემის ასტრონომები შეეჭარნენ მეორე გემის
ასტრონომებსა, აი ამითი დაამტკიცეს რომ ჩეტნი
ქვეყანა არის მრგვალი. მაგ რადგანც ჩეტნი ქვეყანა
მრგვალი უოფილა, უნდა იდგას რაზედმე? არა, ეს ასე
არ არის; თუმცა მრგვალია, მაგრამ ის არაუკრისედ
არა დგას; ქუცეანატრიალებს ჟაფრში, იმავე მალით,
რა მალითაც ტრიალებენ დ იმკრიან მთვარე დ სხუა
ზლანეტები, აკრეთვე მშე, ერთის სიტყვით მრთელი
სილული დ უხილავი ქუცენიერება. მაგ ძელი სალტი,
რომ ანბობდა ქუცეანა გვილაშაპზედა დგასო, დაზი
სიცრუე უოფილა დ არის.

როგორც ზემოთა ვთქვათ, საიდანაც მშე ამოდის.
ქეშან აღმოავლეთი, საითქნაც ჩადის დასავლეთი;
ისე რომ დავდევთ, რაიმ ადმისავლეთისაკენა უქათ,
მაპინ მარცხენა მხარე იქნება ჩადრღვიერი დ მარჯა-

გენა მხარე სამხრეთი. გამოცდილებით გხედავთ რომ
მრთელი წლის განმავლობაში, ხან მზე ჩრდილოეთის-
კან იწევს და ისე ჩადის დასავლეთისაკენ და ხან სამხ-
რეთისაკნ; ეს წარმოსდგება იმისგან, რომ ჩეტვი ქვე-
ყაჩა ტრიალში იცვლის თავის ადგილს და მზე ასე
ამისათვის გვეჩვენება, ეს არის მ. შესი რომ წარმოდ-
გება ზაფხული და ზამთარი. შეა დღის დროს როდე-
საც მზე დგას ცაზე ჰედ შეა ალაპს, აქედან რომ
ხაზი გავავლოთ სწორეთ ჩრდილოეთის მხრივ და სა-
მხრეთის მხრივ, ამ საზსა ჭრიან მერიდიანი.

რადგანც ვიცით, აღმოსავლეთი რომელია. დასავ-
ლეთი, სამხრეთი და ჩრდილოეთი, ამისათვის შეიძლება
ვიცოდეთ, რომლის მხრისაკნ მიუაღს ხოლმე მზე,
ესე იგი, რომლით მხრითან ტრიალებს ქვეანა. ვი-
ცით რომ, მზე ვგას ერთს ალაპსა, თუმცა გვეჩვენება
თითქოს დადისო აღმოსავლეთითან დასავლეთისაკენ;
მაგრამ, რადგანც ჩეტვი ქაუჯნა ტრიალებს დასავლე-
თითან აღმოსავლეთისაკენ, ამისათვის მზე ასე გვიჩვე-
ნება.

რადგანც ჭრიანა მოგეაღი არის, ამისათვის მზე
რისცემს სინაოდენა, მხოლოდ ცალ გვერდს, მეორე
კვერდზე მაშინ ძნელა; ნასევან ჭრიუნის ზურგზე რომ

ღამე არის, მეორე ნახევარ ქვეწის ზურგზედ ღვა; როდესაც იქ ღამეა, აქეთ მხარეზედ ღლეა. ის წრე, რომელს წრეზედაც ღაღის მზე, იმ წრესა ქვიან ეპლი-პტიკა.

რადგანც ღეღა-მიწა მრგვალი არის, რომ უგეოუსად მიხედეს მოსწავლე, გაუგეოებით სელოფნებითი ქაღალდის მრგვალი ქვეშანა, რომელზედაც ღახატულებია სხუა დ სხუა ქვეწები, ჰღები დ ოკეანები, ამ შარისა ჰქეიან გლობუსი, რასაკვირველია გლობუსზედ დასატული ქვეყნები იმდენით ჰატარა იქნება ნამდვილს ქვეშანაზედ, რამდენათაც გლობუსი ჰატარაა. რომ შეგრძელოთ რამდენჯერ ჰატარა არის გლობუსი ქვეშანაზედ. უნდა ვიცოდეთ რაოდენობა თუთან გლობუსისა. ავრი-დოთ მაგალითად შარი, რომელსაცა აქს ღიამეტრი ერთი ადლი. ახლა რომ შეგრძელოთ, თუ რამდენჯერ ჰატარა არის გლობუსი ქვეშანაზედ, უნდა ვიცოდეთ ჯერ ჰირველად, თუთან ქვეშანა რომელზედაცა ჩურნა ქცხოვრებთ, რამოდენა? მსწავლულთ როგორც შეუტევიათ ჩურნის ქვეშის სიდიდე ამაზედ მერმეთ მოვალაშარაკებთ. ჩურნის ქვეშანასა აქს სიმურგვლე ცხრა-მეტი მილიონი მაშ ცხრამეტ მილიონჯერ ჰატარა კუთილა გლობუსი ქვეშანაზედ.

მთვარე, ოოულოც ზემოთაცა ვთქვით, უკელა პლა-
ნეტზედ ჩუმშნზედ ახლო არის, მაშ ის უფრო კარგათ
შესწავლილი და გამოყვლეული გვაქს, რომ ვუშერებთ
მთვარეს, ასე გვიგონია უკელა პლანეტებზედ ის დიდი
იუს, მაგრამ მთვარე ჩუმშნ ქვეყანაზედ ორმოც და ათ
ჯერ პატარა არის. მთვარე თითქოს იძოდენა არისო,
რამოდენაც არის მზე, ისე გვეჩენება, მაგრამ მზე მთ-
ვარეზედ მიღიონ ნახევარჯელ დიდია. მთვარე ჩუმშნს
ქვეყანაზედ მომორებით არის ორმოც და ათი ათას მი-
ლზედ, ერთი მილი შეიდი ვერიდა) რადგანც ასე ახ-
ლო არის ჩუმშნზედ მთვარე სხუა პლანეტებზედ, ამი-
სათვის ტელესკოპების საშუალობით მსწავლულთა უკეთ
შეისწავლეს მთვარის გარემოება და ის ჩამჭრალებული
გამოხატულება, რომელსაცა ვწერავთ მთვარეში, რომე-
ლსაცა ჩუმშნ ჰქელანი ვხედავთ სადა თვალებითა და
რომელიცა გვეჩენება, თითქოს ადამიანის ცხვირ პირი
არისო, არის და არიან მაღალნი მთანი, მთვარეზედ
სრულებით არ არის არცა წეალი და არცა ჭაერი; ამი-
სათვს იქ არ შეუძლიან იცხოვონ იმ გვარ სულიე-
რების, რომელ გვარიცა სცხოვრებენ ჩუმშნის დედამი-
წის ზურგზედ. მრთელი მთვარე შედგენლი არის მსო-
ლოდ მინერალურის ნაფორებისაუგა.

მთვარე უკლის ჩუთწნს ქვეყანასა, როგორც ჩუთწნ
ჟელანი ვხედავთ სადა თვალითა, ოც და რეა დღის
განმავლობაში, ამ დროს განმავლობაში ჩუთწნის ქვე-
უნისაკენ აქეს ერთი და იგივე მხარე მოქცეული, ამა-
სათვის რომ მთვარე ტრიალებს თავის დურმზედ, (ამ
დურმს გამოვისატავთ გონებითად) მხოლოდ ამ დროს
განმავლობაში, ჩუთწნის ქვეუნის გარემომო. მთვარის ის
ერთი მხარეც უოველოფაზს არ გამარტინება სრულად. როდე
დესაც ჩუთწნენ მთვარის ბნელი მხარე მოქცეული არის,
მაშინ ვიტევით ახალი მთვარე არისო; ამის შემდგომს
მთვარე ცოტ ცოტათ ჩნდება; ეს ამისათვის რომ შეის
სხივი როდესაც ხვდება ის მთვარის მხარე გვჩერებება
ზოგჯერ მთვარე დასდებება ხოლმე შეისა და ქუთწნის
შეა; მაშინ მთვარეს სრულებით ვერა ვხედავთ და შეის
შეს ეს შავი ნივთიერება სრულებითა ჭყარავს, ამ
დროს ვიტევით შეე დაბნელდებაო. ამ დროს არა თუ
გაცნი, მცხოვრები დედა-მაწაზედ მააქციან უერადდე-
ბასა, პირუტებნიც კი იყმიშვიან და გრძნობენ რაღასაცა.
აი, უკავ გამოტკიცებს ჩუთწნის ქვეუნის, შეის და მთვა-
რის სიმრგვეება. მთვარის სიარულის გზა კარგათა
აქესთ გამოჭდეული ვარსკვლავთ მრიცხველებს და ამა-
სათვის ადვილათ შეუძლიანო მეტებან პირებელადგე, თუ

როდის უნდა დაბნელდეს მთვარე ანუ მზე.

იმ უძრავ გარსკვლავებზედ, რომელნიცა არიან მას უწილომელს ცის უფსკრულში, ახლოს არის ჩუტენზედ მზე, ამისათვის სხუა ვარსკვლავებზედ დიდად ბეჭედება, უფრო ბრწყინვალედ გვინათებს, და უფრო გვათბობს. ჩუტენის ქვეუნისათვის ჰირფელი ნათლის მომცემი არის მზე, რომელიცა აცი ცხლუბს კაცება და მცნორება.

რამი მდგომარეობს ის მზის ოჯება, რომელიცა საჭირო არის კაცის სიცოცხლისათვის და იძლევა სიცოლი, აქამდინ გერა ვის შეუტევია.

ბნელის მინებით ბევრჯელ კაცობ უკრადღებოთ უსინჯავთ მზე და შეუნიშნავთ რომ ამ ბრწყინვალე სხულში არიან რამდენსამე ადგილს შავი ადგილები, აქედან გამოიუფანებ, რომ ვითომ მზე არის შავი სხული, ხოლო მნათობს და ათბობს იმის გრძელო შემოხეული მანათობული კანი, რომელიცა ზოგი ერთს ალაგს თითქოს დაგლეჯილია და ამ დაგლეჯილებს შეაგამოსხანს შავი რადგაცა ნივთიერება. ეს ბზის შავი ადგილები უოველთვის არა სხანან.

მზე არის ჩუტენთვის განუქრობელი წესრო სინათლისა და სიცოლისი, რომელთაცა მოუღალავდ უკაფნის

ზამთარ ზაფხულს ჩურტნის ქვეყნასასა. თუ რომ ჩურტნი
გვიჩვენება რომ ზამთარით სუსტათ გვათბობს მზე დ
ზაფხულით მრიელ, ეს ამისათვის რომ ჩურტნი ქვეყნა
სან ძორდება მზეს დ სან უახლოვდებე. მზე ჩურტნი
ქვეყნაზე დიდი თხუთმეტ მილლიონჯერ, ჩურტნის
მოძროებით არის ას თორმოც დ ათ მილიონ კილომეტრი.
ამ ჩურტნის აწერილ პლანეტებს გარდა არიან ბუდი-
ანი გარსკლავები რომელნიცა გრძელებიან რამდენიმე
წელიწადის განმავლობაში ერთსელ. ამ გადიას გარსკ-
კლავების სხეული გამოკვლეული ჯერ აქამდინ არ არის.
ზოგნი ერთი გარსკკლავები სცვივიან დედა მიწაზე, ესენი
არიან წვრილნი ვარსკკლავები, რომელთაც უწოდებან
ჭარის ჭასა, ანუ აეროლიტებსა. ეს ვარსკკლავები შე-
ძღვარნი არიან იმ ნივთიერებისაგან, რა ნივთერები-
საგანაც შეძღვარია ჩურტნი ქვეყნა; აქედან გამოდის
რომ, უკელა პლანეტები ისეორე ნივთიერებისაგან
არიან შეძღვარნი, რა ნივთიერებითგანაც შეძღვარია
ჩურტნი ქვეყნა.

• • Հանդես.

ქარშანდელს აქვთ, ეს მეორე წელიწადია გამოდის
რუსულს ენაზედ გაზეთი «ВІСТНИКЪ» მოანბე, ერთი
გიღაცა ბებუთოვისაგან, რომლის გვარი ჩეტის საქარ-
თველოში თუმცა კველას გაგონებული აქვს, როგორც
ძესანიშმავი დიდი გვარი, მაგრამ ჩეტის, ჯერ ცნობა
არა გვაქს. იმასთან, არცა ლიტერატურის მხრივ, რა-
დგანც ჯერ იმისი არა წავიკითხავს რა ლის ძესა-
ნიშნავი და არცა სხუა მხრივ, რომელსაცა ვუწოდებთ
ზირად ცნობას. ეს გაზეთი, როგორც ვხედავთ უკალა-
ნი, ვისაც კი ბეჭედის რუსული ენა, სულ ქვემ უნდა
ესთქმათ კარგი გაზეთია, მაგრამ ამასა ვწესებართ, თა-
ვის თხუჯურ ანუ ირონიურის მოქმედებით, ისეთ სიმართ-
ლეზედ შეიქნება წინააღმდეგი, რომ იმთქოს რაღაცა
სიმურის ნიშანი გამომეტეველებს ამ გაზეთის მოქმე-
დებისაგანა. ჩეტის წავიკითხეთ, ჯემმარიტათ აღარც კი
გვახსოვს რომელს ნომერში, ამ ცოტას სხის წინ, სა-
დაცა დაბეჭდილი იყო ნათარუმნი სტატია ი. კრონეც-

ლიმისა, ტფილისის გიმნაზიაზედ, და შესავალის ნაცუ-
კლად, ერთ ვიღასაცა გაეჭერებინა შენიშვნა, რომლი-
თვან ცხადად გამომეტებულებდა, რომ უელიოგსკის
ლიმნაზიაზე სიბეჭითე და იმისი სასარგებლო მოქმე-
დება, თითქმის დიდათა შერისო. ოხუჯობით კი იუ-
გამოთქმული ეს შენიშვნა; მაინც ოხუჯობას უჭირავს
თითქმის უოველოთკს ფელეტონის ადგილი. იმ უფალს
ავტორს, უნდა დაეწერა ამ გვარი შენიშვნა და და-
ცინა თვრამეტის წლის უურნალისტის კერესელიმისათვის,
როდესაც ეს იმათი გაზითო, ამოანბე» თვრამეტ წე-
ლიწადს იღოდიალებდა და ამ თვრამეტის წლის ღო-
ღიალებაში სული არ ამოსვლოდა. საქმე დაცინვა კი
არ არის, საქმე ის არის გაცი სვინდისიანათ ღააკვი-
რდეს, თავის თანამომმის მოქმედებასა. მერე იმ გვარ
საქვეუნო საქმეში, რომელიც კერესელიმე ასე მოუღა-
ლავად გართულია; ჯერ პირტვესლად ეს უნდა მოგა-
ხსენოთ უფალს შენიშვნის აუტორს, რომ კერესე-
ლიმის სტატია ლიმნაზიაზედ თქმული ისე ვერ გითარ-
გმიათ, როგორც ნამდვილში იყო; ჩქონ დიდის უუ-
რადღებით წაგვიკითხავს ის სტატია და დიდი უურად-
ღებაც მოგვიცა. რათ? გული გაგიგმირა, თუ რათ
აქებე ლისოუკედაო, კერესელიმეს უელის ფეხი არ უქია,

იმან ილაპარაკა დიმნაზის გარეგან დ შინაგან დირ სებაზედ; იმან აგვიწერა ახალი, გადასალისებული გიმნაზია, მოგვაგონა მეტი დ ჟულისოფსკი გამოიცვანა მოქმედ პირად ამ განახლებაში. რაო? ტევილია, აბა გულზედ გელი დაიკრიფე დ ჭეშმარიტებით სთქვით, არაო? ეს ღიმნაზია თითქმის რაც დაწესებულა. ორ მოცამდინ წელიწადია, ამდენის დოოს განმავლობაში, მგონდა ერთი თხუთმეტიცარი დირექტორი გამოცვლილა; გონი იფიქრა აბა ამ ღიმნაზიაზე; თუ ფულზედ ვიტშით, ამას ფულების ღონისე-ძიება ჰითნდაო; ამაზე ძრიელ შევცდებით. რაც ფულის ღონისე-ძიება ამასა ჰქონია, ესეთივე ღონის-ძიება მველ დირექტორებსაცა ჰქონდათ; მაგრამ რა საჭიროა ან კი გარეგან ღიმნაზის ღირსებაზედ ლაპარაკი; ჩუმში უნდა ვსთქვათ ჸსწავლაზედ, თუ რა სწავლა ახლაა იქ.—ეს ძრიელ ადგილი მისახვედრია, თუ წავიკითხავთ ზოგი ერთ მოწავეების თხზულებაებს დ თითქმის ლექსებსაც; აბა ახლა იმათი მუზიკა,—აბა ნახეთ იმათი ორგესტრი, თუ ჩუმში თატრის ორგესტრის არ შედრით. რატომ არ იყო ესენი მველს გიმნაზიაში, სადაცა კარგათ გვასწოვს, ერთი ქართული ბაიათისათვის, ჩუმი ამხანაგი ორი ღღე ცალკე თასში დამწევდესალი რკდა; თუ

რათ შემოსმახე აქ ბაითიო. მიბმანდი ახლა დ რომ-
ლის მხრის დ ტემის სიმღერაცა გსურს, შემოსმახე,
ვინ დაგიშლის, არა თუ დაგიშლიან, მადლობასაც გვ-
ტვიან, მეტადრე ჩურჩი გონიერი ემაწვილები, რომე-
ლნიცა სულით დაემებენ შემოსმებას თუ რა შეიძინონ
ასალი. რამდენს ადგილს გვქონდა ამ ღიმნაზიაზე ბა-
ასი, რასაკვირველია ზოგნი წინააღმდეგს ლაპარაკობ-
დნენ დ ზოგნი არა. მაგრამ როდესაც დარწმუნდნენ
კარგა სანი სჯის შემდგომს, სმა გაიკმიდეს დ ერთბა-
მად სთქვეს, მართალიათ. ასე ჩემო ბატონო, კერქ-
სელიძემ, როგორც თქვა თავის სტატიაში, კარგ მთქ-
მელს, უზიგი გამგონეც უნდაო, ეს ჭეშმარიტული ან-
დასა მოიტანა,

ადგეთელი.

ბოსტონცია ბონცირინი

მკითხველებს უანბოთერთს ანბავსრომელიცა მიმს
დარა იტალიაში ამ ახალს დროში, საიდამაცა სცნო-
ბენ იტალიის ხალხის თვისების ერთს მხარეს. ეს ან-
ბავი აი რაში მდგომარეობს: იუო ერთი გერმანითვან
ნებეცი, რომელსაცა ერქვა არჩევიმი და რომელიცა ისე-
თის სანახაობისა იჩო, რომ ქალები გიუდებოდნენ იმის
სილამაზისაგან. ის იუო მაღალის ტანის უმარწვილი
ქაცი, ლამაზათ მოუფანილი, თეთრწითელი, ჭირნდა
ოქრომყედის მზგავი თმები და მრცველი შებლი; მა-
გრამ, იმას თითქოს ეს თავისი სილამაზე არაფრიდ
მიაჩნდა, ის იქცეოდა ყველასთან გულგრილად და ეს
იმასი გულგრილი ჰქვა, ქალებს ერთი ათად უნერჩა-
ვდა სიჩუარულს. იმას კარგათ შეეხტავლა არსეტეკ-
ტურა და ამისათვის ეს სავანი მრიელ უვარდა; სადაც
დიდებულს შენობასა ნახავდა, დიდის სიამოვნებითა

სჩერეპდა; უელანი ემეგზნენ იმის ცნობის შემთხვევასა, არ უგვარდა ქაღალდის თამაშობა და არცა მამდევი იუ ჟუდის უოფაქტუებისა. იმან მოიარა მრთელი იტალია, განვლო მრთელი საბერძნეთის ჯუნბულები და ბოლოს ისევე მოიჭა იტალის ქალაქში კენეციაში; აქ დაიქირავა, ბირველს მეიდანზედ, რომელსაცა ეწოდება წმინდა მარკოზის მეიდანი ერთი სუფთა სახლი და დასახლდა ერთის თავის მსლებელის მასუცებულის ლალით, რომელიცა მიაჩნდა არა თუ მსახურად, როგორცა სჩანდა, არამედ კარგ ერთგულ მეგობრად, რაღან წელის კიდე იმაზედ ახლო იუ, ამისათვის იმას უოველთვის შათა ჭიონდა ბატარა ლოდება გასახირებლად. სშირად ჩაისვამდა ხოლმე ამ ლოდებაში, იქ მეოუთ შესანიშნავ მსწავლულს კაცებს და სშირადა სჭამდა იმათთან ჟურსა, წმინდა მარკოზის მეიდნის ერთს გოსტინიცაში; მაგრამ ბირველი იმასი შემაქვევარი და საფარელი იუ ერთი მღვდელი, ორმოცის წლის კაცი მცოდნე აგრეთვე არხიტექტორობისა. ამ ბლადელმა გაიცნო არნგეიმი ამ გოსტინიცაში და შეუვარდა ის.

ერთხელ საღამოზედ არნგეიმი დაბრუნდა შინ ერთის განმორებულის აღავითვან, სადაცა იუ სასეროთა, იმისი ნავი მოადგა კიდესა, რომლის ახლო

იუთ დიდი სასახლე ბანდარინისა; ოოდესაც ის ეუბნებოდა მენავეს, მიმდგარიეო კიდეზედ სიბრთხილით, ამ დროს მოადგა იმავე კიდეს სხუანავი, ოომელშიაცა ისხდნენ თრი ქალი, შეხეულნი საწყიმრებში, ამათა ჰუანდათ თანა მდიდრულის ტანისამოსით ჩაფიქრი არაბი მოსამსახურე; ორნივე ნავი ერთმანერთს ძრიელ შეჯახნენ, ქალების ნავი გვერდზედ წაისარა და ამ დროს ერთი ქალი, ოომელიცა იდგა ნავის ცხვირზედ გადმოსახტომად კიდეზედ, აჯირებდა რა წეალში ჩავარდნასა, არნგეიმი უციბ მიემველა და ისე ბეღნიერი იყო, ოომ ჭარშივე შეიგავა, სტაცა სელი და უგნებულად გადმოსო წელის ნაპირზედ. ქალი შიშისაგან ჭანკალებდა. არნგეიმს ჯერ კიდევ არ გაეშო სელითგან, მინამ გულის კანკალს არ შეიმაგრებდა. ბოლოს, ოოდესაც გაუშო სელითგან ქალს პირბადეა ეხადა არნგეიმს დაინახა მეტი მშვენიერი სახე ამ ქალისა, გარდის ფერი ტუჩები, საიდამაც გამოინაფებდნენ სადაფის მზგავსი მწეობი თეთრი კბილები; ამ ქალშა მადლობა გადაუხადა იტალიანურს ენაზედ. ახალგაზდა ნემეცს კონკი დაეკარგა, ოასაკვირველიბ ეშისეგან; იმის მუტის აღევლებისაგან ამ ქალს ჩასუსი ვერა მცხარა. იმდროს ნავი მოდგა კიდეზედ და გადმოხტა მეორე

ქალიცა, რომელსაცა აგრეთვე პირბადე რა აეხად, და
ინახა არნეიმა აგრეთვე მშენიერი, პირველის ქალის
მგზავნი სახე. არნეიმის მოედო უფრო ფეცხლი, უფრო
მარინ, როდესაც ამ მეორე ქალმა ამავე პირველის ქა-
ლის მზგავნად ნახის ხმით მაღლობს განუცხადა. რო-
დესაც ეს ქალები წავიდნენ და გაჰქვდ თან მოსამსახურე
არაბი, .რა შედგნენ ბულგარს, არეიმა დაუნახა ამ
ქალებს თანი პატარა ფეხები დამაღლობელი მამაკაცისა.
ეს თრივე ქალები, თავიანთის პატარა ფეხებით ისე
მზგავნი იყვნენ ერთმანერთისა, რომ ოც ნაბიჯზედ
ოშნენ იმისგან და იცოდა რომლის სიეფარული ჩაუ-
არდა გულში, ამისათვის მუტი კურა არ იყო, ამ საბრა-
ლო ნემცეს შეუვარდა ეს თოსი პატარა ფეხები.

არნეიმი თვალს ადევნებდა თუ საიმპერ წავიდოდ-
ნენ ეს ქალები და დაინახა რომ ისინი შევიდნენ ერთს
დიდ სასახლეში. ეს თრივე ქალები, არ გაუვლია ბეჭრ
ხანს, რომ გამოვიდნენ ბალკონზედა. საღამოს გადახ-
რილი დასავლეთისაკენ მჴე, საამოდ უნათებდა ამ ქა-
ლებს, უიმისოთვე ბრწეინვალე პირისასესა. იმათ თავი
დაუკრეს თავაჩანათ არეიმა და სასიამოვ-
ნოდ უქნევდნენ სელსახოცებსა; ესეც თავის
მხრით ალესიანად თავს უკრავდა, მაგრამ არ გაუვლია

მოვლე დროს, ეს ქალები მაშინვე შებრუნდნენ ზან დაიძალნენ. არნეიმი იდგა ადგილობრივ, გაქაშებული დ თითქმის ერთხ ბლაგას დალურსმული, იქამდისინ, მინამ მღვდელი, რომელმაცა კ მოიარა შეტავებით, არ კამოაფიზდებდა დროს ფრიქისაგან, დ რომელიცა ჰქითხსვდა, თუ რა მოსწონდა იმ სასახლისა არნეიმა, რომელსაცა ასე დაფიქრებით შესჭრებდა. «ჩანგრილები არის მოუპი, არნეიმა, რომელსაცა ეშინოდა არ შეტყო ამ მღვდელს იქ დგომის მასები. «ჩინებული ფასადია»—შინითი ფასადი უფრო უკეთესი არის რომ ნახო, მოუგო მღვდელმა. თუ გურთ შევიძლიანთ ნახოთ, მე დაგეხმარებით ამაში «ნემცეს სისხლი აუღელდა.—დაგელო, ბალიან გმ-სმის ხელოვნება, მერწმუნეთ ბედნიურნი ხართ, თქვენ კილვან კარი და გაჟით. «ეგ ჩემი წოდების დირსება არის, მოუგო მღვდელმა, კარების ვერავინ დაგვიყერავს. მართლადაც ბეჭრს ხელოვნებას ისონით იმ სასახლეში, სადაცა უმუშავნია ვამოჩენილის არხისტიტორის, ამა-სთანავე ნახავთ ისეთს მველს მსატვრობასა, რომელი-ცა აღემატებიან ულვალს თქვენგან ნასულს მსატვრო-ბასა. ამას გარდა, იმ სასახლის მატრონის, კეთილშე-ბილს ანდრია კანტარიანის ჰქონან სხვა შესანიშნავი

სხილმაღლური ხომალდი. ნაშთვნი, იმას მამაპაპისაკან
და ბეჭედი, რომლით დაინიშნა ზღვაზედ ბირველი წილი
ნაპარი კონტარინისა. ეს ბეჭედი ისევეი არ უპოვნიათ,
როგორც იმოგნა პოლიგარებ თემზის მუცელში. მაგ
რამ ის ბეჭედი მოუტანეს ზღვის თევზის ფრთაზედ
ნაქონი, რომელსაცა ინახავენ ღვესაცა, როგორც წილ
ნდა ნაწილსა. კანტარინის შვიდ წინაპარს დაჭრონდა
მუჭის მეწამული. ისე დიდი გაცემი იუვნუნ.

— მე ებ საუნჯე, არც არა მმერს, მუკო არნეკე
იმა დიმილით.

— მაშ თუ ეს არა გშერს, განაკრძო მდვდელმა.
ჟევს კიდევ სხვა საუნჯე, რომელიცა არ შეიძლება
უერთოს გაცია არა მშვიდობის თავლით. ეს ისეთი სა-
უნჯე არის, რომლის სამეოვის კარის კი არ დაგვისეტეს,
რა არის არავინა ნასოსო. ეს არის, იმისი ცოლი,
მრთელის გენეცები, იმაზედ ლამაზი არავინ არის.
ჩამომავლობით არის, საბერძნეთის თავადის მეუღლის
და მრიელ ამარტავანია.

— თქმულ იმას იცნობთ მამაო? განა თქმულია
ნაც ამარტავანია? ჰყიოსა არნეკემა.

— ვაცნობ, წამოთქვა მდვდელმა. მე მრიელ ახლო
მცობი ვარ კანტარინის სახლისა, მაცრამ სხეულ და-

მოკიდებულება აქტს ამ ამპარტავნებასა . . . ერთის
სიტევით საფვარელო მეგობარო, ამპარტავნება ამაოება
არის, მაშასადამე აქ იპოვება სუსტი მხარე, რომლით
შეიძლება ისარგებლო.

— იქნება თქქული ამპარტავნებას უწოდებთ, ქალის
გრძნობასა, თავის ღირსების შესახებ?

— განსხვავება მხოლოდ ამაში არის, რომ ამპა-
რტავნებას სისტა წოდება და სისტა ნიშანი აქტს. სთქმა
მდგრელმა და შესცვალბ საუბარის კილო. როდისა გუ-
რთ გასინჯოთ ეს სასახლე?

იმათ დასდეს პირობა, მეორეს დღეს შეურილიუნენ
გოსტინიცაში და იქითგან ერთდ წასულიუნენ კანტა-
რინის სასახლის სანახავათა.

არნგეიმი მოვიდა გოსტინიცაში დანიშნულს დრო-
ზე უფრო ადრე, და მოვლოდა მოუთმენლივ, მდვრე-
ლს, რომელიცა, რო მოვიდა, ორნივენი ვაემართნენ.
როდესაც შევიდნენ დიდებულს სუსტებიან კიბის წინა
ოთახში და რვიდნენ მარმარილოს კობეზედ, დაუხვდათ
კუქელი, კალლერეია, ორივე მხარეს ჩამწერიებულის
სტატუსითა, და უძველებითა; არნგეიმს სივვარულის
გარდა უველა დაავიწედა, ისე მოუწონა შესავალის ზე-
ლოვნება. ამ კალლერეის ბოლოს, გაუდეს კარები და

დაუსკვდათ დიდი ოთახი, რომელიცა იყო მკირფასად გაწეობილი. მრთელი სასახლის მოსამსახურები მოე-გებოდნენ მღვეველს ალექსით, და დამიჯაით, როგორც სასახლის მეუღბარსა. არნგეიმი ჰქონილდა იმ სასახლის არხიტექტურასა და იმის ხელისებით მორთულობასა. როდესაც შევლეს რაძეების მკირფასად დართული ოთახები, გადახედეს მხის მხრივ ფანჯრითგან, სხეულის შენობასა.

— იქ უფალის კანტარინის სადგომი ოთახებია, უთხრა არნგეიმს მდგრედმა, იმ ათახების პატრონი ასელა რომშია წასული, საკულმწიფო საქმეების გამო.

არგეიმი დააცემდა ერთი ოთახის კარებსა, რომელის იქით იყო სამეოფი მოუკარებელის ღმერთასი; უცებ ეს გარები გაიღო და გამოვიდა არაბი მოსამსახურე, თვით ის არაბი, რომელიცა მისდევდა ქალებს ნაგიონას რომ გადმოვიდნენ. როდესაც მოვიდა მღვდელთან, უთხრა, რომ ქალბატონშა შეიტუო ტქენი მოსვლა და გთხოვთ ერთს წუთს შემობმანდეთო; თავის ქმრის წიგნი მოვიდათ. არგეიმი დარჩა მარტო და სიმურით უუკრებდა მღვდელსა, როდესაც შედიოდა ღმერთას კანისაუნებელს სამეოფელომი, ის ოთახი, სადაც არნგეიმი ეღოდა მღვდელსა, იყო დაზი, მორ-

տպան ჩիნեბուլաճ ք զագալից շրջան մյուրես ծալյառ-
նու մերութ წյալսա. Ա զագացա ծալյառն Եջ, Տաղամաց
քանակա տաշուսու մբուռու նաց, Ռումյալսաց յեզեռքնեն
մըրօդրաճ ჩափալնու զանգլիրունս մռւամեակ շրջան. Ա շ
զայլաճ գու Տանս, ամ Տասաելուս մյուրես մերու յա-
րեծութան զագացնեն ռունու վելնու, Տաթչումրեծու զաելյա-
լյուսու, Ռա միջուցնեն նաց Տայլաճութան ք ჩաեթեն,
մյուռեցնու ծալյառնու, Հու մախութեննու տաշու քայլուրես
առնցը մին ք զայմարտին; Աման ՌաՏագումրելաճ ացրետպ
տաշու քայլուրա, մազրամ սմատմա մյուռեցնամ առնցը մին օնց
քայլաճ, Ռուգարու ծասրմա Տան չալլմա. Ու օդցա զամբի-
րեծուլու ք զամուցնութելաճ մամուն, Ռույնսաց մըրօդյալմա
քայլուրա Տելու Աերն Եջ; Ու կունուցա ք քութեազգա ոյ
անց զամբիրեծութ Ռաս շայրեծու წյալուն.

— Ռուտպուս ար մուտեարութ յմաթիւուլու, Ռոմ զամուն
մը զնչաւութ ու հանենցուլու մյուռեցնու՞ քութեա մըրօդյալմա.

Առնցը մայսը, Ռոմ օնց Անդրեացուլու ոյու ու մյու-
ռեցնուցա, Ռոմ Տըլլուրեծութ ալարցու մոմզունցութառ.

— Եց շնորհլութ, Տովեյա մըրօդյալմա, յց առա մչյրա.
Հայու յմայուցուլուննուս, Տամուշնեծուսան մայսը մայլսա այլու
Ռույնութ առնցը առնցը առնցը. Ըստունուս Տամուշնես յելյան Եջ
ար Առանցուցա, Տմունատպուս Ռոմ իյարա ոյ կուրցուն ք Շալլուննա.

კასტრის კონტარინი

კაცი, რაკი სანკრმლით გაჟევება. მაბასადამე, არ უნდა გვმულდეს სწორაფლად შიძაგალი ქმაროვილება; იქიდან შექმნება ბეჭნიერება... მაგრამ წავიდეთ ახლაკი ამ სასახლის დედოფალსა სურს, ამ სასახლის შინაარსი ჰყალა გასინჯოთ და ამისათვის წავიდა სასეიროთა, რამწავს შემოველით სასახლები, ერთგულ მსახურმა ეცნობებინა ჩურტი მოსვლა.

— ისანი ორნი იჭინენ: ის მეორე ვიდაა? ჰქითხა არ გვიმმა.

— კანტარინის კარგი მეგობრის ცოლია. რაც იმის ქმარი მოუკედა გრაფი ალბანი, მას აქეთ ეს ქალი კასტარინის ცოლობა ცხოვრებს, ეს ქალი კანტარინის ცოლის კონსერაციაზე ნაკლები არ არის სიღამძითა.

— ის რომელი იქო, რომელსაცა გაუწიე სამხახური ჩემს საბედნიეროთ? კანტარინის მეუღლე, თუ ქვრივი?

— ეგ ქალების საიდუმლოება არის; იმათ არა სურთ თავიანთი საიდუმლოება განამხილონ. მაგრამ წავიდეთ, ჩადიდობის დრო.

გულის ფანცქალი მისიღება მდგრელის ახალგაზიდ ნემენცი. ჰაური საჭირო ეჩიენებოდა იმის სურნელებით, ვინცა შეისურო იმისი გული. შენობაები ღიღად მწონდა; რომელს ოთახმაცა შეიკვანდა მდვრელი, უკლგან

ის ქალი წამოუდგებოდა; ის სინჯვედა სასოებით ფორტობიანოსა, გეტარებსა, ნატებსა, ძვირფის კრისლოსნებსა, არიოსტის დასოს თხზულებაებსა, ძვირფის ედებში შეკრულისა და დიდის ტრფობით შეხაროდა, თოთქოს ის ქალი უდგა წინაო,

— მაშ თქეცნა ბმანებთ მამაო, რომ კანტარინი ძლიერ სასტიკად თვალუურ აღეჭნებს თავის ცოლსაო? ჰყითხა არგეიძა.

— არა, მე მაგას არ გეუბნები, მიუგო მღვდელმა, იმას სრული თავისუფლება აქეს მოწეული, რაც კი სურს. კანტარინი ისე მტკიცედ დარწმუნებული არის თავის ცოლის ერთულებაზეც, რომ უშენ არაფერმი აქეს, ცოლი თუმცა მაღლიან ახალგაზრდა არის, მაგრამ არც ერთხელ არ მოუკია მიზეზი თავის ქმრისპათვს უგმავოფილებაზედ. ქმარი ხანში შესულია თითქმის გრგად და ცოლის რომ მოუნდომებია ქმრად, სიყარულით კი არ მოუნდომებია, მხოლოდ დიდის კაცობრის გულისხმოვს. დღევანდლამდინ იმან სიუვარულისა არა იცისრა, იქნება ქმარის შიშისაგანაც, არ კიცი. მე კანტარინის კარგად ვიცნობ. ერთის უშენის აღებით, ცოლიც დაიღუპება და თითონ ის უბედუროც, რომელიც გაბედავს იმის აშკობასა. ამასედ ბევრს რასტეს

ლბებრავობენ კანტარინზედ, რომელსაცა მიაჩნია თავის
შინაურ საიდუმლოებად.

რდესაც ჰქელა დასინჯეს, გამოვიდნენ.

არნგეიძა ჰქელა შეიმაგრა თავისი გულის გრძნობა
დ გულწრფელობით გამოსთქვა, რომ იმ ვენეციის მძ-
ვნიერმა ქალმა შეიძურო ამისი გული, მაგრამ ის არ
იცოდა, ცოლი იყო კანტარინისა, თუ ქვრივი ქადა,
მღვდელი ეუბნებოდა, რომ ეს თავისი უადგილო გრძ-
ნობა შეემაგრებინა, რადგანც საუბედურო ბოლო უნდა
ქონებოდა; მაგრამ ამასთანავე ფიქრობდა იქნება ქვი-
რივი ქალი იქოსო, მაგრამ ან ერთს, ან მეორეს რო-
გორ მაჟტეთო ესა. არაბისაგან? ან, კიდევ მენაშეუ-
გან? საღამოსევდ არნგეიძი მიგიდა წელის კიდურედ, მა-
გრმ ჰერც მენავენი იპოვნა იქა დ გერც თუთან ნავი,
ის კა არევით უკლიდა კანტარინის სასახლესა; ის
დაიარებოდა ჟოველს ძღვილს, სადაც ქი დაიარებოდა
ჰენეციის კუთილისობილი საზოგადოება, დადიოდა ეკ-
ლესიაპი, სადაც დიდის ურადღებით სინჯავდა მღო-
ლებელებს, მაგრამ თავის გრძნობის საგანსკი გერა ჭილ-
კებდა. ის დარწმუნებული იყო, თუ ენასა საღმე, რაც
უნდა გახვეული ჟოვილიერ, პირბადება, მაინც იცნო-
ბდა; მართლადაც, იმან ნისა ერთს დღესასწაულს დღეს

იმ მეოდანზედ, რომელსაცა ეწოდება კიოჯი, მაბინ უ
იცნო ის თთხივე ჰაწაწა ფეხები, მაგრამ იმ თარიღ
ქალის ტანიც და ჰაწაწა ფეხებიც ისე ერთმანერთის
შჩგავსნი იყვნენ, რომ ვერ შეაძლებოდა ფერას გზით
ეცნო კაცს, თუ ვინ რომელი იუ; რამ ვერა შეიტორ-
ა, ჟეწუხებული მივიდა თავის ნაფთან, ჩაჯდა და მიე-
ცა წელის ზეირთებსა ფიქრის გასართავდა. რომ გაე-
რთო დრო, დაუწეო ლაპარაკი ერთს მენავეს, რომე-
ლიმაცა უთხრა, რომ ის იუ კრაფინია ალბანის მე-
ნავე. ამან იმ ქალებისა კი ვერა შეატობინარა და ეს
კი უთხრა, რომ კანტარინის თავის ახალს საზაფხულო
სასახლეში იქ მასკარადიც იქნებათ. მრთელი გენეციის
დიდი საზოგადოება იქ არის მოწვეული, ამასგარდა
გინც მას კას გაიკეთებს, თუნდა მაწვეული არ იუ სშე-
უძლიან შევიდესო. ესეც დაუმატა კრაფინია ალბანი,
კითხულობდა არნგეიმი იქნება თუ არა ბაღძიო, იმას
მაღრიანა სურს, ისიც იქ იუთხოს. ეს რომ შეიტორ-
არნგეიმა, სისარულის ფერმა გადაჭრა სისეზედ, მაგ-
რამ ის ფიქრობდა, ეს უთქვამს ალბანის და არა კოს-
ტანციასათ. მაშ როგორც სჩანს, ჭრიუს კრაფინია;
მოუცია ჩემთვეს ურაღლებათ; ის ამაზედ დაწწმუნდა
და დაბეჭითდა, რომ ჭრიუს ჭლის უნდოდა ამისი ნახვა

მიშის ფიქრისაგან გამოყიდა არნებიში, რადგანც იფიქრა, ცოლი ხომ არის განტარინისა, რომ იმისგან იძიშოდეს და ქრისტიანთა ის, რა თავს გამოიდებოთ. გაეგონა სიევარეული ვარდის ფერის პირითვან და მერე მომკვდარიეთ თენდა, ეს მიაჩნდა, არნებიში, აღელვებულს სიევარეულისაგან უმატვილს გაცხა. როდესაც ის მოვიდა შინ, მეორე დღეს, დილით უბმანა თავის შასხურია მოემზადებინა საღამოსათვის ბერმბული ტანისამოსი, რომელსაცა იცვაძდა ხოლმე მკაფიობის დროსა. ამას გრძა ეჭიდნა საბერძნეთის მეხომალების ტანისამოსი თავის მენაფესათვს.

იმან ღრმად იკოდა იტალიანური ენა, მიღებული დიდს საზოგადოებაში; ლაპარაკობდა აგრეოვე უოველს უკროპიულს ენაზედ, ასე რომ იმას უკრატიულია კაცი, თუ რომლის თემის ხალხს ჰუთხოდა. საღამოზედ ჩაიცო ბერმბული ტანისამოსი, ჩაჯდა ნავში და გაერია მიმავალ ხალხში ბრენტის სოფლისკენ, რომელიც იყო ათ კურიზედ ქალაქითუან და სადაცა სახაფულო სასახლეში ჭროდა ბალი კანტერინში. როდესაც მივიდა აწევებიში, ღამე იყო დაინახა სასახლე ბრენტალეთ გარდებული სამთლებოთა, ხალხი და მაღაი იტელდა, მეცნიერის ხმა გამოდიოდა. იქნ

გაიყეთა მასკა და შევლო რაძლენიმე ზალები მდიღრულად მორთულები, სადაცა ისეთი ხალხის ჭდება იურ, რომ ძლივს აათბოდა, იმ ხალხს რომ მიღიოდა; გველას პირის სახეზედ მასკა ჰქონდათ გაეთებულები, ზოგნი ტანციობდნენ, ზოგნი ფაფანებდნენ, ზოგნი დადიოდნენ და ზოგნი ბუჭეთს ეხვევოდნენ, სადაცა ბრწეინავდა ურიცხვი ვერცხლეულება, და ხადაცა მდიღრიდ ჩაცმულნი მოსამსახურები იმსახურებოდნდნ. უკანა მხრივ ზალებში იტვნენ ქალები და გვიპი მასკებიანი, რომელნიცა მემოხვეოდნენ დიდს მრგვალ მუჭანა სტოლებსა, რომელზედაც უკნენ თქროულება, ქასები ხავსე თქროებითა, გტეობოდათ აქ თამაშობდნენ ქადალებსა.

არნგეიმი დაეჭებდა გაფაცილებული იმ ურიცხვ ხალხში ის გარსკვლავს, რომელიცა განხგებდა ამის ბეჭებს. რომ ახლო გადსინ ჯა ეს სათმაშო სტოლები, არნგეიმი მიუიდა ახლოს ერთ სტოლთან, ამოიდო ქი ა თქროთი სავსე ჯიბითვან, და იღო კელში ხათაშო ქადალები, ამან წარკო. შეორეთ უფრო ბევრს ჩამოვიდა, კიდევ წერკო; მესამეთ, გაჯავრებული უფრო კიდევ ბევრს ჩამოვიდა. ბძოროს, რა გახედა პირ ჭირ, თავს ზარი დაუდა. იმან დაინახა ერთი ქალი, ბერძნულად ჩაცმული, მიკენიერის მოუვანილებისა;

ეს უდიდეს მარგალიტის ბეჭედი და საფარიდად გადა-
მოჰქმდა ბრტყელ მკერდულ შავი გიშერივთ თმები. .
შახებ ჭერის წმინდის პანისაცნ შედგენილი, მაგრამ
სახის გარჩევა მაინც შეუძლებელი იყო, ის თვალ
დაკვირვებით უურებდა არნგეიმსა, რომელიც ფუ-
რმი ჩაფლული იყო, მინამ გშერდს მჯდომა არ უთ-
ხრა, შენმა ქადალდმა, მოიკოვო, მინამ ვერ გამოვხი-
ხლდა; ამან მოიკო დიდ ძალი უული.

მშენეური ბერმნის ქალი, როგორც ეტელიდა
დიდი მონაწილე იყო არნგეიმის თამაშობაში. ის იც-
ნოდა და ელაბარაცებულდა გარს მეოფთა. ა. ა. ნგეიმს,
ამ გამბედავს მოთამაშეს, კველამ უურადება მიაქცა.
მშენეური ბერმნის ქალი რა მოშორდა, შევიდა პირ დ
პირ ზალაში, სიღრდე რამდენიმე წამის შემდგომ არნ-
გეიმიც შემცირდა. იქ მეოფთი ჰქელდნი კითხულობდნენ.
თუ კინ იყო ეს ბერმნ ულის ტანისამოსით. ზოგნი
ანბობდნენ სერის მოგრის შეილიავთ, ზოგნი რას
და ზოგნი რასა.

ა. ა. ნგეიმი მიემურებულდა ანდამაცისაკენ, იმას ეჭვი
დარა ჭერისდ, რომ ის არ უოფილიერ, რომელიცა
კამოისხა წეალში ჩაგარდნისაცნ და იქნება, დასრულ-
ისაცნაცნ, თვალებში უერზვებ სიცვარული. როგორც

დაინახა თავისი კრძნობის საგანი, მივიდა გაბეჭდით
დ სთხოვა ეტანცნია ამასთან. იმან ეს თხოვნა მიღლო
სიამოვნებით; დ როდესაც ქალი მოჰყიდა, იყრძნო
არნგეიმა რომ ამ ქალს მქვლავები უკანკალებდნენ.
როდესაც ტანციობა გაათავს დ არნგეიმი გააცილებდა
ქალსა თავის დასაჭდომ აღაგამდინ, ქალი ხმას იცვ-
ლიდა. ის ეტერდა მაღლობასა, რასაკვირველია ესეც
ჩასუეს მუგებდა ალერსიანად.

არნგეიმი მაინც შიშობდა დ გაბეჭდით ვერ ემოქ-
მედნა, ის მერე ამის შემსდგომს გაფიდა მეორე ზალა-
ში, მაგრამ ისევე მობრუნდა სისწრაფით იქ, სადაც
დაუტევა ბერძნის ქალი, რომელიცა ისევე იქ იქო;
თითქმის არნგეიმს ელოდაო. როდესაც ქალმა დაინახა,
მივიდა დ სთხოვა ეტანციათ ერთად ბერძნულად. არნ-
გეიმი ჩინებულად ტანციობდა ბერძნულად; ქალი სია-
მოვნებით ხან გამოითამაშებოდა ტანციობაში, ხან
დაშორდებოდა, თითქოს თავისთან იტევებსო დ ხან
შიახლოვდებოდა, საბერძნეთის თამაშობის რიგი რო-
გორც არის. ტაშის კვრა შეიქნა ხალხში, როდესაც
არნგეიმა ქალი თავისავე აღაგას მიეწნა. მშენიურმა
თვალებმა სახარულისაგან გაუელეს ქალსა, როდესაც
არნგეიმა ხელი მოუჭირა დ მაღლობა გადაუსადა.

ხადისი ორივ დაირიგა, არნებულის თუმცა ქალი დაუკარ-
 რება ამ ხალხში, მაგრამ სიევარულისაგან შიშ დაკარ-
 გულმა, გაბედვით დაუწეო მოძებნა. ბოლოს იპოვნა
 ურიცხვ მასების შორის, რომელთანაც მოვიდა, რო-
 გორც მცნობთან და რა გაყვირდა, როდესაც ქალმა
 მიიღო დოფის ალექსით როგორც მცნობი, მაგრამ
 უარი უთხრა მესამედ ტანციობაზე. ამ უარმა ისე
 მოჰყლო არნებული, რომ თითქოს გული ხანჭლით
 დაუკოდესო. იმან თითქმის ესეც იფიქრა, რომ ქალი
 თავის შესაქვევად ასე მეტურობით. მაგრამ სიევარულმა
 გაიღა დაავიწეა. იმას უნდოდა დაიდევნებოდა ქალსა
 და შეეტევ, თუ რათ მისცა ამისთანა შეურაცხება. იქ
 ვიღაცა მასკამ გზა შეუკრა. ის მარდად ჩაუდგა შეაძი და
 შემოუმახა. «ნუ შებედამო! და ორნივენი გაქრნენ იმ
 ხალხის წებაში.. არნებულ შექრთა; ამ სიტყვებმა ისე
 მოკლეს, რომ სიტყვის თქმაც ვეღარ მოახერხა; იმან
 მოცნდომა გაჟეოლოდა იმ მასკას, რომელმაც ასე სა-
 სტრიკად გზა შეუკრა, მაგრამ ვეღარ იპოვნა. ამ დოლს
 ქოთი ჰატარა არაბი მდიდრულის ტანისამოსით მიეკა-
 რა არნებულის, კალთა გამოსწია და როდესაც მიიხედა,

ամ նարարա ճրածմա ծարատո ჩայզօռ ելլոմ. ոև մյեցցա.
նարարա ճրածմա կարյեն յըլոռօք. ճ՛նձյօմը մռջաջա, ոյ-
զը յըտս նարարա տոտեմո ք վաշըտես մյեցօռմո մռ-
նաիյըրո, ռոմյելուց ոյո յէլուս ելլուտ ջանիրուլո:
»Մյութօյարո յւետ՝ յայտնյալո! ոյ ռոմ մյենո օյչո.
օմայըէտ գրմենոնէ, ռասացա զամոմյըլյալյայն մյենո ոյս-
լոյնո, մամ զամոչյո ճմ ձարւուն մռմըյանս.»

(Եռջառ մյույ օժիյան.)
